Наименование ТВП: Красный Бор

© С. Левый

Код: BY047

Географические координаты: 56° 04'N 28° 34' E

Административная принадлежность: Витебская область: Россонский район

Площадь: 36065 га

Критерии: A1, B2

Национальный природоохранный статус: ландшафтны заказнік рэспубліканскага значэння «Чырвоны Бор»

Международный природоохранный статус: ТВП міжнароднай значнасці, утворана ў 2010 годзе

Общее описание:

Тэрыторыя заказніка ўяўляе сабой вялікі лясны масіў з мазаічнымі ўкрапінамі мноства верхавых балот і азёр. Акрамя таго, гэта мясцовасць багатая на маляўнічыя малыя рэкі. На ўсходзе і захадзе мяжа заказніка праходзіць па дзвюх сярэдніх па велічыні рэках Нішча і Свольна. Да паўночнай мяжы прымыкае Себежскі рэгіянальны парк Расіі. Дзякуючы вялікай забалочанасці і слаба развітай дарожнай сетцы, гэту тэрыторыю людзі амаль што не наведваюць. У заказніку дамінуюць лясныя ландшафты, якія пакрываюць 82% тэрыторыі. Пераважаюць

старыя ельнікі і хвойнікі, па паніжэннях – алешнікі. Большая частка балот адносіцца да верхавога тыпу, нізінныя балоты размешчаны ў поймах рэк і ля падножжаў узгоркаў. У заказніку каля 40 азёр, большасць з якіх мае чыстую, празрыстую ваду і небагаты, але унікальны жывёльны і раслінны свет.

Па папярэдніх дадзеных флора судзістых раслін ТВП "Чырвоны Бор" прадстаўлена 643 відамі. У яе складзе 4 віда дзеразы, 6 - хвашчоў, 14 - папаратнікаў, 3 - голанасенных і 616 - пакрытанасенных.

Асноўны від дзейнасці чалавека на тэрыторыі – лесакарыстанне, праводзіцца збор ягад і паляванне. Сельскагаспадарчая дзейнасць амаль не вядзецца. Сельгасугоддзі невялікімі ізаляванымі ўчасткамі размяшчаюцца на поўдні заказніка.

Основные биотопы:

Лясы – 82%, балоты (у асноўным верхавыя і пераходныя) – 14%, азёры – 3%, іншыя землі – 1%.

Птицы:

Асаблівая каштоўнасць тэрыторыі заключаецца ў наяўнасці вялікай колькасці паўночных відаў, паўднёвыя межы распаўсюджання якіх праходзяць па тэрыторыі Беларусі. Сярод іх трэба адзначыць глушца *Tetraourogallus* (колькасць гэтага віду – 250 асобін – самая высокая ў рэспубліцы), белабровага дразда *Turdusiliacus*, даўгахвостай кугакаўкі *Strixuralensis*, касматаногага сыча *Aegoliusfunereus*. На тэрыторыі заказніка знаходзяцца адзінкавыя на Беларусі месцы гнездавання рэліктавых вадаплаўных птушак – чорнаваллёвага гагача *Gaviaarctica* і вялікага савука *Mergusmerganser*; даволі шматлікі тут рэдкі для іншых рэгіёнаў Беларусі звычайны гогаль *Bucephalaclangula* (15-20 пар). На верхавых балотах сустракаюцца пардва *Lagopuslagopus*, сярэдні кулён *Numeniusphaeopus* і залацістая сеўка *Pluvialis apricaria*. Тэрыторыя стварае аптымальныя ўмовы для гнездавання такіх рэдкіх птушак як арол-маркут *Aquilachrysaetos*, скапа *Pandionhaliaetus*, арол-вужаед *Circaetusgallicus*, арлан-белахвост *Haliaeetusalbicilla* і чорны бусел *Ciconianigra*.

Другие группы животных:

У межах ТВП ўсталявана абітанне 34 відаў звяроў, 9 відаў земнаводных і 5 відаў рэптылій.

Даволі высокая колькасць у заказніку і многіх рэдкіх млекакормячых: бурага мядзведзя *Ursus arctos*, рысі *Felis linx*, ваўка *Canislupus*, выдры *Lutralutra*. Ва ўгоддзях многа янотападобнага сабакі *Nyctereutesprocyonoides* – інтрадуцыраванага віда, які абмяжоўвае колькасць глушца *Tetraourogallus*, цецярука *Tetraotetrix* і іншых курападобных.

Состояние редких видов птиц:

Виды	Статус	Количество	Год/период оценки	Точность оценки	Тренды	Критерий ТВП
Крохаль большой *Mergus merganser*	гн	+	2005-2010	П		
Куропатка белая *Lagopus lagopus*	гн?	+	2005-2010	П		
Гагара чернозобая *Gavia arctica*	гн	1-3 п	2005-2010	Э		
Черный аист *Ciconia nigra*	гн	6-8 п	2005-2010	Э		
Орлан-белохвост *Haliaeetus albicilla*	гн	1-2 п	2005-2010	Э		
Змееяд *Circaetus gallicus*	гн	+	2005-2010	П		
Беркут *Aquila chrysaetos*	гн	1 п	2005-2010	Т	↔	

Виды	Статус	Количество	Год/период оценки	Точность оценки	Тренды	Критерий ТВП
Скопа *Pandion haliaetus*	гн	4-6 п	2005-2010	Э		B2
Дербник *Falco columbarius*	гн	0-1 п	2005-2010	П		
Ржанка золотистая *Pluvialis apricaria*	гн	14-20 п	2010	Э	↑	
Веретенник большой *Limosa limosa*	гн	16-20 п	2010	Э	↔	A1
Кроншнеп средний *Numenius phaeopus*	гн	+	2005-2010	П		
Кроншнеп большой *Numenius arquata*	гн	+	2005-2010	П		
Улит большой *Tringa nebularia*	гн	+	2005-2010	П		
Неясыть длиннохвостая *Strix uralensis*	гн	+	2005-2010	П		
Дятел трехпалый *Picoides tridactylus*	гн	+	2005-2010	П		

Другие редкие и находящиеся под угрозой исчезновения виды:

Звяры: барсук*Melesmeles*.

Расліны: бяроза карлікавая *Betulanana*, шпажнік чарапіцавы*Gladiolusimbricatus*, лінея паўночная*Linnaeaborealis*, тайнік сэрцападобны *Listeracordata*, гарлачык жоўты малы *Nupharpumila*, марошка прысадзістая *Rubuschamaemorus*, нітэлопсіс прытуплёны *Nitellopsisobtusa*, баранец звычайны *Huperziaselago*, гайнік цёмна-чырвоны*Epipactisatrorubens*, касач сібірскі *Irissibirica*, тайнік яйцападобны*Listera ovata*, палушнік азёрны*Isoeteslacustris*

Угрозы:

Лесакарыстанне, якое не ўлічвае значнасці лясных масіваў для захавання біяразнастайнасці.

Парушэнне спакою птушак і жывёл пры зборы ягад і ў час палявання.

Рекомендации по сохранению:

Патрэбны дадатковыя даследаванні для выяўлення неспрыяльных фактараў і распрацоўкі рэкамендацый па іх устраненні.

Источники информации:

Скарбы прыроды Беларусі. – Мн.: Беларусь, 2005. – 215 с. (Інфармацыю падрыхтавалі: Бірукоў В.П., Іваноўскі У.В.)

Обоснованіе заказніка

Данные моніторінговых учетов Яковца Н.

Составители : Левы С.В.

---

* *Использование размещенной здесь неопубликованной информации для научных публикаций без письменного соглашения ее авторов запрещено. В случае использования части контента или страницы целиком на других интернет-ресурсах, обязательна ссылка на авторов и сайт iba.ptushki.org*